

Přibližování — dotykové hlídky.

(K čl. „Voj. rozhledů“ roč. XII, čís. 1 a 5, roč. XIII, čís. 1, 2.)

Na závěrečných cvičeních v r. 1928 byl překvapen za přibližování předvojový prapor pod mým velením jezdeckou brigádou, která pod ochranou mlhy vnikla do sestavy divise. Divisní eskadrona byla smetena, první sledy brigády, o níž jsem neměl před tím žádných zpráv, vnikly do sestavy praporu a jen stěží se mi podařilo přejítí do obrany. S počátku jsem považoval případ za „manévrový“, ale pozdějším studiem celkové situace jsem se přesvědčil, že manévr byl založen na správných základech. Od těch dob věnuji střetnému boji a vedení předvojového praporu velikou pozornost.

Moje úvaha bude se týkati jenom dvou základních otázek, které autoři uvedených článků různě řešili.

Škpt. Šantora, získal hlavně z mírových cvičení názor, že vysílati dotykové hlídky je zbytečné. Major Tureček naopak obhazuje dosavadní způsob vysílání dotykových hlídek.

Další otázku, kolik rot nutno dosaditi do prvního sledu u předvojového praporu, vyřešil generál Linhart a major Tureček v tom smyslu, že bude nutno zasaditi normálně dvě roty.

Vezměme si za příklad svých úvah předvojový prapor. Účelem přibližování je rychle dosáhnouti bojiště s nejmenšími ztrátami.

Úkolem předvoje je zajistit valný voj, vyčistit terén, zdolat místní odpory, prorazit nepřátelskou clonu, zjednati dotyk se souvislým odporem a umožnit valnému voji rozvinutí a zasažení do boje.

Předvoj musí tedy postupovati v takové sestavě, aby postupoval rychle, mohl kdykoli vytvořiti zajišťovací čáru (viz čl. 280 G-5), měl zálohy ke zdolání místních odporů a prorážení clon a byl co nejméně zranitelný.

Zajišťovací čaru může prapor vytvořiti na frontě maximálně 3000 kroků. Odůvodnění viz v čl. majora gšt. Fetky: „Bojová hodnota obrany pěších jednotek na širokých frontách“.

Bude tedy šířka 2250 m maximální šířkou, kterou předvojovému praporu můžeme přidělit. Zdá se však, že bude i šířkou obvyklou, počítáme-li, že divisi bude normálně přiděleno 6 až 7 km.

Nepovažuji proto za správné, že autoři prvních dvou článků počítali s normální šířkou jen 1600 kroků.

Nelze ani paušálně usuzovati, že do prvního sledu zasadí prapor dvě roty pěši.

Počet rot bude různý podle terénu a šířky fronty, vždy však bude rot tolik, aby byly s to vytvořiti zajišťovací čaru.

Je ovšem jisto, že není možné směštnávati sestavu, jakmile nepřítel začne střilet (viz P-I-1, čl. 697).

Šířka 3000 kroků dává u pěchoty podnět k mnohým debatám. Namítá se, že není možné vésti prapor, že prostředky praporu nestačí atd. Je nutno prováděti některá cvičení s plnými počty, aby se došlo k správným závěrům; mírová nedůvěra mohla by přinést katastrofální důsledky jak pro obranu, tak i pro přibližování. Cvičením na širokých frontách odstraníme i často prováděná nelogická cvičení, na př. úspěšný útok předvojového praporu na organisovanou krycí posici, a osvětlí se možnosti provádění přezvědného boje v menších jednotkách.

Chceme-li pojednati o dalších požadavcích, kladených na sestavu praporu, musíme podrobněji prostudovati otázku, jaké nebezpečí hrozí praporu a jak mu můžeme čeliti.

Přibližování počíná v okamžiku, kdy je možno očekávati účinek dělostřelectva střední donosnosti, a končí, když pěchota je nucena k postupu použití vlastní palby. Nebudeme komplikovati úvahu otázkou, co je předtím, ani co je potom.

Nebezpečné je nám nepřátelské letectvo, palba dělostřelectva, obrněná auta, jezdectvo, pěchota na autech a daleká palba těžkých kulometů.

Letectvu se bráníme vyhledáváním skrytů, organisováním hlásné služby a protiletadlové obrany a při útoku letectva se rozčleňujeme tak, abychom poskytovali malé cíle. Objevení letců nenutí nás tedy ihned k rozčlenění na družstva, ale nutí nás ke skrytu a k sestavě, která nám umožní rozčlenění, stačí nám tedy, máme-li pro jednotku manévrovací prostor.

Dělostřelecká daleká palba vyžaduje opuštění komunikací, pozorovaná dělostřelecká palba rozčlenění na družstva. Je nutno, abychom se rozčlenili dříve, než palba započne, jinak se neuchráníme velkých ztrát a někdy i paniky. Průzkumné a zajišťovací orgány musí nám tedy hlásiti místa, kde byly palbou napadeny. Předvojovému praporu pak stačí při správném vedení, pozorování a udržování spojení s předsunutými prvky, aby postupoval v sestavě, která umožňuje rozčlenění a dává manévrovací prostor.

Obrněná auta nás nutí k opuštění komunikací, k organisování hlásné služby a aktivní obrany.

Jezdectvo nám může býti nebezpečné tím, že nás svou palbou i rychlým pohybem donutí k rozvinutí.

Daleká palba těžkých kulometů nutí nás k rozčlenění na nejmenší jednotky nebo k rozvinutí a k důkladnému využívání terénu.

V podstatě všechna nebezpečí vyžadují sestavy, která dává jednotkám prostor pro manévry.

Rychlost pochodu a snaha o zmenšení únavy naopak kladou požadavek co nejpозději opustiti cestu.

Abychom mohli těmto odporujícím si požadavkům vyhověti, je nutno míti včas zprávy a postarati se, aby byly včas dodány. K přezvědným a zajišťovacím oddílům vyšleme zpravodajské orgány, vybavené rychlými pojiťky, předsunujeme své pozorovatelné a vybavíme je prostředky, jimiž nás mají co nejdříve zpravit o hrozícím nebezpečí.

Studujeme otázku, jak je předvoj při normálním přibližování vyšší jednotky zajištěn. První zajištění vyplývá ze zprávy, které jsme dostali před zahájením postupu. Je nutno z nich vyvoditi jasné závěry, zjistiti možnosti protivníka a přesně rozdělití pásma postupu na pásma, kde lze čekati určitá nebezpečí, to znamená vyznačiti, kde je střetnutí nepravděpodobné, kde je možné, kde je jisté, kde je asi možno očekávati dělovou palbu, obrněná auta nebo jiné pohyblivé jednotky.

Dalším zajištěním jsou pro předvoje přezvědne a zajišťovací jednotky. Je to činnost pozorovacího letectva divise a jejího SPO. Někdy se setkáváme s názorem (viz článek škpt. Šantory), že při tomto zajištění stačí jistiti se jen sestavou.

Abychom nabyli správného názoru, všimněme si blíže činnosti jezdeckta. Vyšší jezdecká jednotka má úkol zvědny, směřující k opatření zpráv potřebných veliteli armády (arm. skupiny) k jejich rozhodování. Působí tedy v širokých prostorech, snaží se proniknout až na valné voje nepřátelské. Nepracuje tedy v prospěch velitelů předvojů vyšších jednotek přímo, avšak svou činností k rozmnožení zpráv o nepříteli napomáhá.

SPO. má úkol především zpravodajský. Postupuje obyčejně v nejdůležitějším směru pásma divise a tvoří z hlídek průzkumný sled, následovaný vhodně včleněným gros, které musí býti s to zakročiti tam, kde je toho třeba. Tedy v šířce pásma divise zjišťují pohyblivé jednotky nepřítel tak, aby tyto jednotky nikde nepronikly nepozorovaně. Bude-li mimo SPO. i vyšší jezdecká jednotka před námi, můžeme předpokládati vzhledem k jejich široké frontě, že se někdy podaří nepřátelskému přezvědnému oddílu proniknouti její sestavou. Z toho plyne, že předvoj nejenže je v nebezpečí, že se střetne s hlídkami jezdeckta, ale dá se i předpokládati, že to mohou býti někdy i větší jezdecké jednotky než hlídky.

Doporučuji všem pochybujícím prostudovati válečné příklady v přednáškách majora gšt. Flipo „Jezdectvo“, vydané válečnou školou. Nemohu zde podrobně uváděti všechny příklady, chci jen poukázati na některé z nich, abychom si uvědomili, co jezdectvo dovede. Důstojník se 17 jezdců, mající za úkol zjistiti směr postupujícího nepřítel, dva dny projíždí mezi smíšenými nepřátelskými proudy a vrací se k své jednotce beze ztrát, ačkoli byl dvakrát překvapen přesilou. 17 jezdců se brání úspěšně celé rotě pěchoty, 20 jezdců zajímá baterii beze ztrát atd.

Tím chci dokázati, že předvojové prapory mohou býti napadeny nepř. jezdeckými hlídkami a že proto předvoj potřebuje svých vlastních zpravodajských orgánů, jimiž jsou dotykové hlídky.

Abychom mohli přesně stanovit úlohu těchto dotykových hlídek, musíme se vrátiti znovu k úloze předvoje. Předvoj má postupně obsazovati pozorovatelné, to znamená získávati terén. Nelze se však spokojiti často praktikovaným schematickým pochodem. Často se shledáváme s názorem,

že veliteli předvoje nezbyvá nic jiného, než po rozčlenění svých jednotek čekati na to, jaké zprávy mu první sled získá, a pak se rozhodnouti. Studium historických příkladů dojdeme ovšem k jiným závěrům. Přes to, že při přibližování neuvádíme myšlenku manévru, musí velitel praporu promysleti svůj postup od cíle k cíli, aby využil terénu a měl prapor v takové sestavě, aby rychle a beze ztrát čelil překvapení a měl připravenou podporu těžkých kulometů a eventuálně jiných přidělených palebných prostředků. Velitel praporu bude nucen určovati posuny záloh a kulometné roty od cíle k cíli a často terén jej donutí, aby uplatnil svůj vliv i na první sled.

To ovšem nemůže provést, postupuje-li před druhým sledem pěšky. Myslím, že jednou z velikých chyb při cvičení je, že jakmile se jednotka rozčlení, musí koně zmizeti z dohledu. Místo velitele praporu je stanoveno Cvičebním řádem za 1. sledem (viz čl. 694 P-I-1). Podle mého názoru a praxe je nutno, aby v těch místech postupovaly jen velitelské orgány praporu. Velitel praporu s pobočníkem a trubačem však jede na koni s čelním sledem za dotykovými hlídkami od pozorovatelné k pozorovatelné, čímž získá čas k orientaci a má možnost řídit postup praporu. Nezapomínejme, že včasné ohlášení letadel vyžaduje, aby hlásná hlídka postupovala před praporem. Pozorovatelé, mají-li plniti úkol, budou se pohybovati též s 1. sledem. I plynová hlídka, má-li svůj úkol splniti, musí postupovati také tak. Patrače dělostřelectva chceme míti také co možná nejdále vpředu. Mají-li velitel a orgány velitelské takto v sestavě umístěné klidně pracovati, je nutno je chrániti. Tedy zase důvod pro vysílání dotykových hlídek.

Vzdálenost dotykových hlídek od 1. sledu musí býti taková, aby dotykové hlídky chránily 1. sled před účinnou palbou lehkých kulometů. Máme-li na zřeteli, že nepřítel zahájí palbu na dotykové hlídky na 300 až 600 m, bude nutno, aby se tyto hlídky pohybovaly před 1. sledem předvojových praporů na vzdálenost 400—600 m. Tato vzdálenost bude nám vyhovovati i pro zajištění orgánů velitelských.

Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že úkolem dotykových hlídek je propátrati terén, zajistiti 1. sled před účinnou palbou lehkých kulometů a zajistiti činnost velitelů a velitelských orgánů. Rozstup hlídek, počítáme-li s tím, že každá předvojová četa vyšle jedno družstvo jakožto dotykovou hlídku, bude podle počtu rot a čet 1. sledu až 400 m. V nepřehledném terénu a hrozí-li střetnutí s nepřítelem, počet hlídek zvýšíme. Je pravděpodobné, že ani odvážný nepřítel tímto závojem nepronikne. Síla hlídky bude normálně úplné družstvo; je nutno vzhledem k její vzdálenosti i k úkolům, které jí připadnou při převzorném boji. Naše válečná škola doporučuje, aby ve směru, kde velitel předvoje postupuje a kde pravděpodobně budou konat obhlídky i jiní velitelé (velitel pluku, dělostřelci), byla hlídka zesílena na dvě družstva nebo čet.

Dotykové hlídky zjistí přítomnost nepřítele buď pozorováním nebo ho již svým postupem donutí, aby se zastavil a zahájil palbu. Musí postupovati rychle, aby nezdržovaly postup 1. sledu; postupují skrytě, zrychlují svůj postup na pozorovatelné, opatrněji postupují proti nebezpečným prostorům, v blízkosti nepřítele krátkými posuny.

Je možno doporučiti německý způsob, sestavit z cyklistů nebo z jezdců pohyblivou hlídku a vyslati ji jednak k důležitým průzkumům (okraje lesa, vesnice), neboť tím usnadníme a také urychlíme činnost dotyko-

vých hlídek, anebo aby se zmocnila a udržela důležitá místa (pozorovatelná, soutěsky). V našich poměrech je možné hlídku tuto sestavit buďto z plukovních jezdců místo schematického již posunu od vlny k vlně nebo z cyklistů, k čemuž můžeme upotřebiti spojek — cyklistů. Tuto pohyblivou hlídku je možno vyzbrojiti i kulomety. Tím v některých případech získáme včas a udržíme důležitá místa v terénu, kterých bychom musili jinak s velikými ztrátami dobývat. Nemůžeme vždy spoléhati na jezdeckto, že tato místa udrží, neboť jeho zájem nemůže se vždy ztotožňovati se zájmem předvojového praporu.

Všeobecně nutno zdůrazniti, varujeme se při přibližování schemat, zařadíme do výcviku náměty zpracované na základě válečných příkladů, neboť ty nám umožní vytvořiti situace, kde přibližování bude složitým problémem, poněvadž půjdeme často do neznáma, beze zpráv.

Jenom takovými cvičeními nabudeme opět nutné pružnosti.

Pěchota u nás a v cizině.

P.:

Příprava a provedení různých druhů střelby z kulometu ve franc. amádě.

(Dokončení.)

2. Střelba nepřímá.

Bezpečnostní dálka. Tatáž pravidla jako pro přestřelování překážky.

Bezpečnostní rozstup. Ponechati nejmenší rozstup 100 dílců od křídla.

Střílet se nesmí, jsou-li pochybnosti o přesné poloze stanoviště našich vojsk, je-li mezera dále než 2500 m.

Mají-li křídla mezery různé polohové úhly, stanovíme nejmenší bezpečnostní výšku podle většího polohového úhlu.

Je třeba bráti v úvahu eventuální opravy dálky a směru podle povětrnostních vlivů.

Bezpečnostní pásmo zvětšujeme o potřebnou hodnotu proti větru, nikdy je však nezmenšujeme po větru. Střílet se nesmí, je-li příčná složka větru (t. j. kolmá na rovinu střelby) větší než 5 m/sec. (Výjma případ, že vítr odnáší střely stranou od křídla našich vojsk.)

3. Opravy dálky.

Vliv povětrnostních podmínek se mění. Vítr může změnit zároveň dálku i směr střelby. Teplota a tlak vzduchu účinkují jen na dostřel. U kulometu lze tento vliv zanedbat do dálky 1500 m. Nemá-li velitel rotý meteorologických dat, zanedbá vliv tlaku, učiní si přibližnou představu o teplotě a odhadne rychlost větru takto:

vítr 5 m/sec. hýbe vlajkou a listy stromovými;

vítr 10 m/sec. pohybuje slabšími větvemi;

vítr 15 m/sec. ohýbá stromy;

vítr 20 m/sec. je silná větrná bouře.

Směr větru se stanoví snadno